

60. seminář z dějin hutní výroby

Čtvrtek 7. prosince 2023

Národní technické muzeum

Seminář proběhne v kinosále Národního technického muzea.

Program:

Kontakt: Jaroslav Lett, tel: +420 739 294 694, jaroslav.lett@ntm.cz

9:00 – 9:30 Registrace účastníků (vestibul NTM před kinosálem)

Účastnický poplatek: 50 Kč

Přednášející, studenti a důchodci bez poplatku

9:30 – 9:45 Zahájení a informace k průběhu semináře

9:45 – 10:10

Ing. Ondřej Stejskal

Restaurování parních lokomotiv: Postup výroby výkovku ojnice parní lokomotivy

Tento příspěvek se zabývá restaurátorskými pracemi spočívající ve výrobě nových ojníc na lokomotivu s označením 464 053 s přezdívkou „Ušatá“. Restaurátorské práce spočívali ve výrobě výkovku ojnice, která byla určena pro další zpracování (třískové obrábění, tepelné zpracování a další). V příspěvku je popsán výrobní postup a zařízení použitá při výrobě ojníc.

10:10 – 10:35

Mgr. Petr Kašing

Prof. Dr. techn. Ing. Jaroslav Šplíchal – zapomenutá osobnost české chemie

Jaroslav Šplíchal se narodil v roce 1885 v Humpolci. Po studiích na České vysoké škole technické v Praze pracoval jako chemik v cukrovaru, později jako odborný asistent mineralogicko-geologického ústavu na české technice a chemik Státního geologického ústavu v Praze. V roce 1923 přešel jako pedagog na VŠB v Příbrami, kde byl jmenován profesorem oboru anorganické, analytické chemie a pruběřství. Ve své odborné činnosti se zabýval chemií nerostů, později hutní chemií. Na VŠB v Příbrami působil do své předčasné smrti v prosinci 1938.

10:35 – 10:50

RNDr. Martin Lang, MVDr. Luboš Gardoň

Revitalizace areálu huti Barbora v Jincích a nové poslání objektu

V září 2023 byla kolaudací dovršena stavební část projektu revitalizace huti Barbora v Jincích. Budovy barokního hutního areálu byly restaurovány do původní podoby a upraveny byl i okolní terén. Novým posláním huti je multifunkční kulturní zařízení, obsahující expozice historie podbrdského železářství, Národního geoparku Barrandien, Chráněné krajinné oblasti Brdy, světového houslového virtuosa Josefa Slavíka a tzv. lesních řemesel. Součástí expozice bude i videomapping odpichu vysoké pece přímo z její nístěže. Areál poslouží i dalším kulturním akcím, jako jsou koncerty, přednášky a společenská setkání.

10:50 – 11:30

Přestávka na čaj/kávu, volná diskuse.

11:30 – 11:55

Mgr. Ondřej Jaroš

Experimentální tavby cínu – od rudy ke kovu

Prošlapávání slepých uliček a narážení na nečekané komplikace je kořením experimentálního přístupu k rekonstrukci starých a zapomenutých technologií tavby cínu.

Naše cesta k vytavenému kovu vedla od prospekce výskytů kasiteritu, přes prosté rýžování a separaci cínové rudy po několik pokusů o tavbu, které byly nakonec úspěšné. Celý proces zahrnoval několik překvapivých zjištění, která vrhají nové světlo na schopnosti našich předků a umožňují porovnávat naši invenci a výsledky s výsledky jiných experimentátorských týmů.

11:55 – 12:40

Jun Ishikura

„KOVÁŘI“

Bez kovářů by kultura a civilizace neexistovaly tak, jak je známe. Železo významně přispělo k rozvoji lidstva. Kultura zpracování železa vytvořila základ pro historii, civilizaci a společnost. Od průmyslové revoluce se různá technologická odvětví stávala stále více automatizovaná. Mnoho tradičních povolání v průběhu času skomíralo, zejména s vývojem umělé inteligence a robotiky. A tak se počet kovářů, jedné z nejdůležitějších rolí, které podporovaly železnou kulturu, každoročně snižoval.

Od roku 2012 jsem navštívil více než 220 míst a setkal se s více než 300 kováři ve 20 zemích. Během svých cest jsem objevil rozdíly a podobnosti mezi každými z nich. Tyto rozdíly a podobnosti byly způsobeny regionem, generací a typem společnosti. Tento projekt se proto zaměřuje na to, jak pokračuje vývoj kultury a řemesla kovářů ve společnosti.

Stejně jako v jiných povoláních existují různé typy kovářů; někteří stále dodržují původní tradice, zatímco jiní se přizpůsobily době a začali přijímat nové technologie a techniky. Existují i ti, kteří pracují v zábavním průmyslu. Technologie kovářů, která bývala vrcholnou technologií stále používanou v high-tech odvětvích. Ale za technologiemi jsou lidé s myšlenkami a dušemi. Jsem rád, že mohu sledovat společenské změny skrze technický vývoj. Nicméně pozvolná ztráta tradičního řemesla činí budoucnost ponurou.

Tímto projektem chci ukázat, jak kováři přežili a nadále přežívají v moderním světě.

12:40 – 13:30

Luboš Čech

Profilové cylindrické vložky v Čechách a na Moravě v období let 1925 až 2023

Historie a vývoj profilových cylindrických vložek od začátku jejich výroby v Německu v roce 1924, jejich první použití v Československu ve druhé polovině 20. let minulého století a zahájení produkce tuzemskými firmami po roce 1930. Přehled moravských a českých výrobců profilových cylindrických vložek i jejich značek od 1. republiky, přes 2. světovou válku, poválečnou dobu a období budování socialismu až po současnost.

